

دانشگاه آزاد اسلامی
واحد تهران مرکزی
دانشکده روانشناسی و علوم اجتماعی ، گروه علوم تربیتی

پایان نامه برای دریافت درجه کارشناسی ارشد (M.A)

گرایش مدیریت آموزشی

عنوان :

بررسی تاثیر فناوری اطلاعات و ارتباطات بر اثربخشی معلمان شاغل در مدارس ابتدایی منطقه

۱۰

آموزش و پرورش شهر تهران

استاد راهنما :

دکتر مهدی شریعتمداری

استاد مشاور :

دکتر رشید ذوالفقاری زعفرانی

پژوهشگر :

ریابه بنایی پور

پاییز ۱۳۹۲

تقدیم به:

روح مطهر مادر عزیزم

که دعای خیر و نگاه مهربانش را لحظه لحظه در زندگیم احساس می کنم.

و همسر دلسوز و فداکارم

که همواره مدیون همراهی، حمایت ها و محبت های بی دریغش هستم.

و دختر عزیزتر از جانم؛ مانده

که همیشه مانند یک دوست صمیمی و مشاوره ای امین، همراه و همدلم بوده است.

سپاس :

حمد و سپاس بی پایان خداوند سبحان را که همواره یاد و نام او مونس جان است. محققاً انجام این رساله جز با الطاف لایزال الهی و همچنین همکاری و همدلی اساتید عالیقدر ممکن نمی نمود. با سپاس از عزیز بزرگوار استاد فرهیخته جناب آقای دکتر مهدی شریعتمداری که زحمت راهنمایی این رساله را در حالی متقبل شدند که بدون مساعدت ایشان، این پروژه به نتیجه مطلوب نمی رسید و همواره راهنما و راه گشای نگارنده در اتمام پایان نامه بوده است.

و با تقدیر و تشکر شایسته از استاد فرهیخته و فرزانه جناب آقای دکتر رشید ذوالفقاری زعفرانی در کمال سعه صدر، با حسن خلق و فروتنی، از هیچ کمکی در این عرصه بر من دریغ ننمودند و زحمت مشاوره این رساله را بر عهده گرفتند؛

و تقدیر و تشکر از سرکار خانم دکتر فرشته کردستانی که در کمال سعه صدر زحمت داوری رامتحمل شدند و تمامی عزیزانی که مرا در نگارش این پایان نامه یاری رساندند. خداوندا به ما توفیق تلاش در شکست، صبر در نومییدی، فداکاری در سکوت، ایمان بی ریا، عشق بی هوس، تنهایی در انبوه جمعیت و دوست داشتن بی آنکه دوست بداند، را عنایت فرما.....

بسمه تعالی

تعهد نامه اصالت پایان نامه کارشناسی ارشد

اینجانب ربابه بنایی پور دانش آموخته مقطع کارشناسی ارشد ناپیوسته به شماره دانشجویی ۸۸۰۸۳۶۹۱۳۰۰ در رشته علوم تربیتی - مدیریت آموزشی که در تاریخ ۱۳۹۲/۰۹/۱۹ از پایان نامه خود تحت عنوان : بررسی تاثیر فناوری اطلاعات و ارتباطات بر اثربخشی معلمان شاغل در مدارس ابتدایی منطقه ۱۰ آموزش و پرورش شهر تهران با کسب نمره ۱۸ و درجه عالی دفاع نموده ام بدین وسیله متعهد می شوم :

۱. این پایان نامه حاصل تحقیق و پژوهش انجام شده توسط اینجانب بوده و در مواردی که از دستاوردهای علمی و پژوهشی دیگران (اعم از پایان نامه ، کتاب ، مقاله و ...) استفاده نموده ام ، مطابق ضوابط و رویه های موجود ، نام منبع مورد استفاده و سایر مشخصات آن را در فهرست ذکر و درج کرده ام.
۲. این پایان نامه قبلاً برای دریافت هیچ مدرک تحصیلی (هم سطح ، پایین تر یا بالاتر) در سایر دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی ارائه نشده است.
۳. چنانچه بعد از فراغت از تحصیل ، قصد استفاده و هر گونه بهره برداری اعم از چاپ کتاب ، ثبت اختراع و ... از این پایان نامه داشته باشم ، از حوزه معاونت پژوهشی واحد مجوزهای مربوطه را اخذ نمایم.
۴. چنانچه در هر مقطع زمانی خلاف موارد فوق ثابت شود ، عواقب ناشی از آن را بپذیرم و واحد دانشگاهی مجاز است با اینجانب مطابق ضوابط و مقررات رفتار نموده و در صورت ابطال مدرک تحصیلی ام هیچ گونه ادعایی نخواهم داشت.

نام و نام خانوادگی :

تاریخ و امضاء :

بسمه‌تعالی

در تاریخ ۱۳۹۲/۰۹/۱۹

دانشجوی کارشناسی ارشد **خانم ربابه بنایی پور** از پایان نامه خود دفاع نموده و با نمره ۱۸ بحروف **هجده تمام** و با **درجه عالی** مورد تصویب قرار گرفت.

امضاء استاد راهنما

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
------	-------

چکیده

فصل اول : کلیات پژوهش

۲	مقدمه
۶-۱	۱- بیان مسئله
۷-۱	۲- اهمیت و ضرورت انجام پژوهش
۹-۱	۳- اهداف تحقیق
۱۰-۱	۴- سوال های تحقیق
۱۱-۱	۵- تعریف واژگان و اصطلاحات
۱۳-۱	۶- مدل مفهومی تحقیق

فصل دوم : ادبیات و پیشینه پژوهش

۱۵	مقدمه
۱۶-۲	۱- تعریف فناوری اطلاعات
۱۶-۲-۱	۱-۱- تکنولوژی چیست؟
۱۷-۲-۱	۲-۱-۲- اطلاعات چیست؟
۱۸-۲-۱	۳-۱-۲- تعریف فناوری
۱۹-۲-۱	۴-۱-۲- تعریف فناوری اطلاعات
۲۱-۲	۲- مفهوم شناسی و تعریف فناوری اطلاعات و ارتباطات
۲۴-۲	۳- تفاوت بین فناوری اطلاعات (IT) و فناوری اطلاعات و ارتباطات (ICT)
۲۵-۲	۴- تاریخچه فناوری اطلاعات
۲۶-۲-۱	۱-۴-۲- تاریخچه فناوری اطلاعات و ارتباطات در ایران
۳۳-۲	۵- عرصه های تاثیر یادگیری از فناوری اطلاعات و ارتباطات

- ۶-۲ نظریه‌ها و الگوها ۳۵
- ۱-۶-۲ الگوی طراحی محیط یادگیری درهم تنیده ۳۶
- ۲-۶-۲ الگوی مشترک برای برنامه درسی و فناوری اطلاعات و ارتباطات ۳۷
- ۳-۶-۲ الگوی فناوری اطلاعات و فناوری آموزش - یادگیری ۳۷
- ۴-۶-۲ الگوهای کاربرد فناوری به وسیله فراگیران ۳۸
- ۷-۲ تاثیر فناوری اطلاعات و ارتباطات بر کیفیت یادگیری ۳۹
- ۸-۲ نحوه ورود فناوری اطلاعات و ارتباطات به آموزش ۴۶
- ۱-۸-۲ دینامیسم آموزش مجازی و ویژگی های کارکردی آن در نظام آموزشی ۵۳
- ۹-۲ فرصت های پیش آمده در آموزش از راه دور ۵۴
- ۱۰-۲ روش های آموزش از راه دور ۵۶
- ۱-۱۰-۲ امتحان و آزمون از راه دور ۵۷
- ۱۱-۲ امکانات و خدمات فناوری اطلاعات و ارتباطات ۶۰
- ۱-۱۱-۲ اینترنت (شبکه شبکه‌ها) ۶۰
- ۱۲-۲ نقش فناوری اطلاعات و ارتباطات در یادگیری ۷۴
- ۱-۱۲-۲ مفهوم یادگیری الکترونیکی ۷۵
- ۲-۱۲-۲ مدل‌های یادگیری در محیط‌های الکترونیکی وب ۷۵
- ۳-۱۲-۲ مدل‌های مختلف فضاهای یادگیری ۷۶
- ۱۳-۲ انواع آموزش و یادگیری مبتنی بر فناوری اطلاعات ۷۹
- ۱۴-۲ نقش فناوری اطلاعات و ارتباطات در آموزش ۸۲
- ۱۵-۲ رویکردهای استفاده از فناوری اطلاعات و ارتباطات در آموزش ۸۴
- ۱-۱۵-۲ نقش فناوری اطلاعات و ارتباطات در بهبود کیفیت فعالیت‌های آموزشی و پژوهشی ۸۵
- ۲-۱۵-۲ برنامه درسی مبتنی بر فناوری اطلاعات و ارتباطات ۸۷
- ۳-۱۵-۲ فناوری تدریس: بخشی از برنامه درسی ۸۹
- ۴-۱۵-۲ نقش معلم در توسعه فناوری اطلاعات و ارتباطات ۹۰
- ۱۶-۲ مفهوم اثربخشی ۹۱
- ۱۷-۲ تفاوت میان کارایی و اثربخشی ۹۴
- ۱۸-۲ تفاوت اثربخشی با بهره‌وری ۹۶
- ۱۹-۲ رویکردهای تئوریک به اثربخشی سازمانی ۹۸

۹۸.....	۱-۱۹-۲ مدل هدف
۱۰۰.....	۲-۱۹-۲ مدل منبع- سیستم
۱۰۲.....	۳-۱۹-۲ مدل استراتژیک
۱۰۲.....	۴-۱۹-۲ مدل ارزش‌های رقابتی
۱۰۴.....	۵-۱۹-۲ مدل عدم اثربخشی
۱۰۴.....	۶-۱۹-۲ الگوی بام: بهبود اثربخشی مدیریت
۱۰۸.....	۲۰-۲ عوامل موثر بر افزایش اثربخشی
۱۱۰.....	۲۱-۲ ویژگی‌های خاص سازمانها یا مراکز آموزشی
۱۱۰.....	۱-۲۱-۲ ویژگی‌های مدارس اثربخش
۱۱۱.....	۲-۲۱-۲ سبک رهبری اثربخش در مراکز آموزشی
۱۱۲.....	۳-۲۱-۲ اثربخشی معلم چیست؟
۱۱۵.....	۵-۲۱-۲ ویژگی‌های رفتاری مدیریت بازدارنده معلم
۱۱۶.....	۶-۲۱-۲ ارتباط بین معلمان و دانش‌آموزان
۱۱۷.....	۷-۲۱-۲ پیشنهادهایی برای افزایش اثربخشی معلمان
۱۲۰.....	۲۲-۲ مروری بر تحقیقات انجام شده در داخل و خارج از کشور
۱۲۰.....	۱-۲۲-۲ تحقیقات انجام شده در داخل کشور
۱۲۳.....	۲-۲۲-۲ تحقیقات انجام شده در خارج کشور

فصل سوم : روش شناسی پژوهش

۱۲۵.....	مقدمه
۱۲۶.....	۱-۳ روش تحقیق
۱۲۶.....	۱-۱-۳ نوع تحقیق
۱۲۶.....	۲-۱-۳ قلمرو تحقیق
۱۲۷.....	۲-۳ جامعه آماری
۱۲۷.....	۱-۲-۳ تعیین حجم نمونه
۱۲۷.....	۲-۲-۳ روش نمونه گیری
۱۲۸.....	۳-۳ روش گردآوری داده ها
۱۲۸.....	۴-۳ ابزار گردآوری داده ها

- ۱۲۹..... ۳-۴-۱ شیوه تخصیص و امتیاز دهی سوالات
- ۱۳۰..... ۳-۵-۵ تعیین روایی و پایایی ابزار پژوهش
- ۱۳۰..... ۳-۵-۱ روایی
- ۱۳۰..... ۳-۵-۲ پایایی
- ۱۳۱..... ۳-۶ متغیرهای تحقیق
- ۱۳۳..... ۳-۷ روش تجزیه و تحلیل داده ها

فصل چهارم : تجزیه و تحلیل داده ها

- ۱۳۵..... مقدمه
- ۱۳۶..... ۴-۱ ویژگیهای جمعیت شناختی نمونه
- ۱۳۶..... ۴-۱-۱ ویژگی های جمعیت شناختی به تفکیک جنسیت
- ۱۳۸..... ۴-۱-۲ ویژگی های جمعیت شناختی به تفکیک گروه سنی
- ۱۳۹..... ۴-۱-۳ ویژگی های جمعیت شناختی به تفکیک سطح تحصیلات
- ۱۴۰..... ۴-۱-۴ ویژگی های جمعیت شناختی به تفکیک گروه تحصیلی
- ۱۴۱..... ۴-۱-۵ ویژگی های جمعیت شناختی به تفکیک سابقه خدمت
- ۱۴۲..... ۴-۲ توزیع نرمال
- ۱۴۲..... ۴-۲-۱ قضیه حد مرکزی
- ۱۴۲..... ۴-۲-۲ چولگی و کشیدگی مولفه های اثربخشی
- ۱۴۴..... ۴-۲-۳ چولگی و کشیدگی مولفه های بکارگیری فناوری اطلاعات و ارتباطات
- ۱۴۵..... ۴-۲-۴ آزمون نیکویی برازش
- ۱۴۷..... ۴-۳ تحلیل استنباطی داده ها
- ۱۴۷..... ۴-۳-۱ تجزیه و تحلیل داده ها مربوط به سوال اصلی تحقیق
- ۱۴۸..... ۴-۳-۲ تجزیه و تحلیل داده ها مربوط به سوال اول تحقیق
- ۱۴۹..... ۴-۳-۳ تجزیه و تحلیل داده ها مربوط به سوال دوم تحقیق
- ۱۵۰..... ۴-۳-۴ تجزیه و تحلیل داده ها مربوط به سوال سوم تحقیق
- ۱۵۱..... ۴-۳-۵ تجزیه و تحلیل داده ها مربوط به سوال چهارم تحقیق
- ۱۵۲..... ۴-۳-۶ تجزیه و تحلیل داده ها مربوط به سوال پنجم تحقیق

۱۵۳ ۴-۴ یافته های جانبی
۱۵۳ ۴-۴-۱ تجزیه و تحلیل داده ها مربوط به فرضیه اول تحقیق
۱۵۵ ۴-۴-۲ تجزیه و تحلیل داده ها مربوط به فرضیه دوم تحقیق
۱۵۷ ۴-۴-۳ تجزیه و تحلیل داده ها مربوط به فرضیه سوم تحقیق
۱۵۹ ۴-۴-۴ تجزیه و تحلیل داده ها مربوط به فرضیه چهارم تحقیق
۱۶۰ ۴-۴-۵ تجزیه و تحلیل داده ها مربوط به فرضیه پنجم تحقیق
۱۶۱ ۴-۴-۶ تجزیه و تحلیل داده ها مربوط به فرضیه ششم تحقیق

فصل پنجم: بحث و نتیجه گیری

۱۶۳ مقدمه
۱۶۴ ۵-۱ بحث و نتیجه گیری
۱۶۷ ۵-۲ محدودیت های تحقیق
۱۶۷ ۵-۲-۱ محدودیت های در دست محقق
۱۶۷ ۵-۲-۲ محدودیت های خارج از دست محقق
۱۶۸ ۵-۳ پیشنهاد های تحقیق
۱۶۸ ۵-۳-۱ پیشنهاد های مبتنی بر یافته های تحقیق
۱۶۹ ۵-۳-۲ پیشنهاد هایی برای پژوهش های آتی
۱۷۱ منابع و مأخذ
۱۸۳ پیوست ها

فهرست جداول

صفحه	عنوان
۹۶.....	جدول ۱-۲: تفاوت میان کارایی و اثربخشی
۱۲۹.....	جدول ۱-۳: دسته بندی گویههای پرسشنامه اثربخشی معلمان
۱۲۹.....	جدول ۲-۳: دسته بندی گویههای پرسشنامه بکارگیری فناوری اطلاعات و ارتباطات
۱۳۳.....	جدول ۳-۳: مقیاس فاصله‌ای و عناوین ما به ازای آنها در پرسشنامه تحقیق
۱۳۷.....	جدول ۱-۴: توزیع فراوانی جنسیت شرکت کنندگان
۱۳۸.....	جدول ۲-۴: توزیع فراوانی سن شرکت کنندگان
۱۳۹.....	جدول ۳-۴: توزیع فراوانی میزان تحصیلات شرکت کنندگان
۱۴۰.....	جدول ۴-۴: توزیع فراوانی گروه تحصیلی شرکت کنندگان
۱۴۱.....	جدول ۵-۴: توزیع فراوانی سابقه خدمت شرکت کنندگان
۱۴۲.....	جدول ۶-۴: چولگی و کشیدگی مولفه های اثربخشی
۱۴۳.....	جدول ۷-۴: میانگین و انحراف استاندارد مولفه های اثربخشی
۱۴۴.....	جدول ۸-۴: چولگی و کشیدگی مولفه های بکارگیری فناوری اطلاعات و ارتباطات
۱۴۵.....	جدول ۹-۴: میانگین و انحراف استاندارد مولفه های بکارگیری فناوری اطلاعات و ارتباطات
۱۴۶.....	جدول ۱۰-۴: آزمون کلموگروف اسمیرنوف / شاپیرو-ویلک برای بررسی وضعیت توزیع نرمال شاخصهای اثربخشی و بکارگیری فناوری اطلاعات و ارتباطات
۱۴۷.....	جدول ۱۱-۴: ضریب همبستگی اسپیرمن برای رابطه بکارگیری فناوری اطلاعات و ارتباطات و اثربخشی
۱۴۸.....	جدول ۱۲-۴: ضریب همبستگی اسپیرمن برای رابطه بکارگیری فناوری اطلاعات و ارتباطات و ویژگی های شخصیتی معلمان
۱۴۹.....	جدول ۱۳-۴: ضریب همبستگی اسپیرمن برای رابطه بکارگیری فناوری اطلاعات و ارتباطات و روابط انسانی معلمان
۱۵۰.....	جدول ۱۴-۴: ضریب همبستگی اسپیرمن برای رابطه اثربخشی و وجدان
۱۵۱.....	جدول ۱۵-۴: ضریب همبستگی اسپیرمن برای رابطه بکارگیری فناوری اطلاعات و ارتباطات و شیوه تدریس معلمان

جدول ۴-۱۶: ضریب همبستگی اسپیرمن برای رابطه بکارگیری فناوری اطلاعات و ارتباطات و روش ارزشیابی معلمان	۱۵۲
جدول ۴-۱۷: رتبه بندی میانگین مولفه های بکارگیری فناوری اطلاعات و ارتباطات	۱۵۳
جدول ۴-۱۸: آزمون فریدمن برای مقایسه دیدگاه شرکت کنندگان نسبت به مولفه های بکارگیری فناوری اطلاعات و ارتباطات	۱۵۴
جدول ۴-۱۹: رتبه بندی میانگین مولفه های اثربخشی	۱۵۵
جدول ۴-۲۰: آزمون فریدمن برای مقایسه دیدگاه شرکت کنندگان نسبت به مولفه های اثربخشی	۱۵۶
جدول ۴-۲۱: میانگین رتبه های بکارگیری فناوری اطلاعات و ارتباطات و شاخص های اثربخشی	۱۵۷
جدول ۴-۲۲: آزمون U مان ویتنی برای مقایسه دیدگاه شرکت کنندگان زن و مرد نسبت به بکارگیری فناوری اطلاعات و ارتباطات و شاخص های اثربخشی	۱۵۸
جدول ۴-۲۳: آزمون کروسکال والیس برای مقایسه دیدگاه شرکت کنندگان نسبت به مولفه بکارگیری فناوری اطلاعات و ارتباطات و شاخص های اثربخشی به تفکیک سطح تحصیلات	۱۵۹
جدول ۴-۲۴: آزمون کروسکال والیس برای مقایسه دیدگاه شرکت کنندگان نسبت به مولفه بکارگیری فناوری اطلاعات و ارتباطات و شاخص های اثربخشی به تفکیک سابقه خدمتی	۱۶۰
جدول ۴-۲۵: آزمون کروسکال والیس برای مقایسه دیدگاه شرکت کنندگان نسبت به مولفه بکارگیری فناوری اطلاعات و ارتباطات و شاخص های اثربخشی به تفکیک رشته تحصیلی	۱۶۱

فهرست نمودارها

صفحه	عنوان
۳۱	نمودار ۱-۲: تاریخچه فناوری اطلاعات
۵۶	نمودار ۲-۲: روش های آموزش از راه دور
۶۶	نمودار ۳-۲: سایر خدمات فناوری اطلاعات و ارتباطات
۸۴	نمودار ۴-۲: تاثیر فناوری اطلاعات و ارتباطات بر آموزش
۱۰۳	نمودار ۵-۲: مدل سه بعدی اثربخشی سازمانی (منبع: ساعتچی، ۱۳۸۰)
۱۰۸	نمودار ۶-۲: رابطه کلی بین شش جزء الگوی بام
۱۳۱	نمودار ۱-۳: متغیرهای بکارگیری فناوری اطلاعات و ارتباطات
۱۳۲	نمودار ۲-۳: متغیرهای اثربخشی معلمان بر اساس ابعاد اثربخشی معلمان
۱۳۶	نمودار ۱-۴: آزمونهای بکارگرفته در تحقیق
۱۳۷	نمودار ۲-۴: توزیع فراوانی جنسیت شرکت کنندگان
۱۳۸	نمودار ۳-۴: توزیع فراوانی سن شرکت کنندگان
۱۴۰	نمودار ۵-۴: توزیع فراوانی گروه تحصیلی شرکت کنندگان
۱۴۱	نمودار ۶-۴: توزیع فراوانی سابقه خدمت شرکت کنندگان

چکیده

هدف پژوهش حاضر بررسی تاثیر فناوری اطلاعات و ارتباطات بر اثربخشی معلمان شاغل در مدارس ابتدایی منطقه ۱۰ آموزش و پرورش شهر تهران است. روش پژوهش از لحاظ هدف کاربردی، از لحاظ افق زمانی، مقطعی و از لحاظ روش گردآوری اطلاعات، توصیفی-زمینه یابی پیمایشی بوده است. جامعه آماری تحقیق کلیه معلمان شاغل در مدارس ابتدایی منطقه ۱۰ آموزش و پرورش شهر تهران در سال تحصیلی ۹۳-۹۲ می باشد. با مراجعه به جدول مورگان تعداد ۲۳۴ نمونه برای جامعه با استفاده از روش نمونه گیری تصادفی ساده از جامعه آماری انتخاب شده است. برای سنجش اثربخشی معلمان از پرسشنامه محقق ساخته اثربخشی معلمان (شامل مولفه های ویژگی شخصیتی، روابط انسانی، مدیریت کلاس درس، شیوه تدریس و ارزشیابی) که براساس ابعاد اثربخشی معلمان ارائه شده در پژوهش سبحانی نژاد و زمانی منش (۱۳۹۱) تدوین شده است، استفاده می شود و برای سنجش بکارگیری فناوری اطلاعات و ارتباطات نیز از پرسشنامه محقق ساخته بکارگیری فناوری اطلاعات و ارتباطات شامل مولفه های آشنایی و بکارگیری رایانه، اینترنت، شبکه های ارتباطی و نرم افزارهای آموزشی استفاده شده است. روایی پرسشنامه ها از طریق روایی صوری و محتوایی و پایایی آنها با اجرای آزمایشی پرسشنامه در نمونه ای با حجم ۳۰ نفر از طریق آلفای کرونباخ ۰.۸۱۰ برای پرسشنامه اثربخشی و ۰.۹۱۸ برای پرسشنامه کاربرد فناوری اطلاعات و ارتباطات برآورد گردیده است. برای تجزیه و تحلیل داده های بدست آمده برای توصیف داده ها از جداول توزیع فراوانی، نمودار خطی میانگین ها، شاخص های مرکزی نظیر میانگین، انحراف استاندارد و چولگی و کشیدگی استفاده شده است. آنگاه برای تحلیل آماری فرضیه های پژوهش از آزمون های مناسب آمار استنباطی از جمله ضریب همبستگی اسپیرمن، آزمون فریدمن، U مان ویتنی، و کروسکال والیس استفاده شد. نتایج بدست آمده نشان داده که بکارگیری فناوری اطلاعات و ارتباطات بر اثربخشی معلمان مدارس ابتدایی منطقه ۱۰ آموزش و پرورش شهر تهران تاثیرگذار است.

کلمات کلیدی: فناوری اطلاعات و ارتباطات، اثربخشی، معلم، آموزش و پرورش

فصل اول

کلیات پژوهش

مقدمه

زندگی در دنیای جدید نیازمند شناخت کامل و کسب مهارت های استفاده از ابزارهای فناوری اطلاعات و ارتباطات است، آن گونه که بدون داشتن چنین ابزاری، زندگی و به دنبال آن رقابت بسیار مشکل مستلزم از دست دادن فرصت های فراوانی در زندگی روزانه افراد و جوامع خواهد بود. به عبارت دیگر پیش بینی می شود که به زودی کلیه کارهای روزمره از طریق رایانه و اینترنت قابل انجام خواهد بود و تنها افرادی خواهند توانست از آن استفاده کنند که آموزش های لازم را کسب کرده باشند.

رایانه و اینترنت به عنوان اصلی ترین دانش بشری امکان دسترسی عمومی به اطلاعات را فراهم کرده است. رایانه و اینترنت با دارا بودن قابلیت های فراوان، تسهیلات زیادی برای آموزش در اختیار کاربران قرار می دهد و آن ها را قادر می سازد تا با هزینه ای به مراتب کمتر از سایر وسایل آموزشی و کمک آموزشی سابق، با کیفیت بسیار بالایی از این امکانات استفاده کنند.

توسعه فناوریهای اطلاعاتی و ارتباطی در برنامه های آموزش و پرورش گامهای موثر و ماندگاری است که می تواند تحول کیفی اهداف، برنامه ها، روشها، شیوه ها و در نتیجه اثر بخشی آموزش و پرورش را به دنبال داشته باشد. پیش بینی می شود با توسعه فناوری ارتباطات و اطلاعات رویاهای

دیرینه و مشکلات لاینحل، از قبیل امور کاربردی آموزش و پرورش، تمرکز روی توانایی و نیازهای فراگیران، نهادینه کردن دانش آموز محوری به جای کلاس محوری و تغییر نقش معلم به عنوان راهنمای دانش آموزان و نهایتاً اصالت بخشیدن به آموزش مادام العمر محقق خواهد شد (جاویدی و عالی، ۱۳۸۷). از فواید کاربرد اطلاعات و ارتباطات در آموزش و پرورش می توان به موارد زیر اشاره نمود:

۱. فردی کردن آموزش و استقلال فراگیران در یادگیری:

ابزاری که فناوری از قبیل نرم افزارها در اختیار معلمان و مجریان امور آموزشی قرار می دهد می تواند دستیابی آنان به غایت آموزش اختصاصی برای هر فرد ممکن سازد و از طرفی عمده تصمیم گیری های آموزشی در خصوص انتخاب محتوا، شرایط آموزش رعایت سلیقه ها در آموزش توسط فراگیر به انجام رسد.

۲. بهبود کیفیت تدریس و فعال شدن دانش آموز در یادگیری:

استفاده از ابزارهای چند رسانه ای موجود علاوه بر جذابیت و رفع خستگی ها می تواند علاقه مندی آنان به آموزش را دو چندان نماید.

۳. استفاده از همه حواس فراگیران و جلب توجه، جذب و تقویت انگیزه آنان در یادگیری:

تقویت مهارت های تفکر و مهارت های شناختی و مهارت های عملی علاوه بر حواس پنجگانه از نتایج کاربرد فناوری جدید می باشد.

۴. اجرای عملی آموزش مادام العمر و آموزش مستمر:

با فراگیر شدن ابزارهای آموزش تحت وب و نیز دسترسی آسان به آنها دست یابی به این شعار تحقق می یابد.

۵. آموزش از طریق اینترنت و تنوع در ارائه مواد آموزشی و در اختیار قرار دادن حجم وسیعی از اطلاعات در زمانی کوتاه:

با افزایش جمعیت و تغییر محتواها امکان تأمین نیروی انسانی مجرب برای تعلیم و تربیت فراهم نیست، لذا آموزش های مجازی ساده ترین و مقرون به صرفه ترین راه ممکن است که می توان در فرصت کوتاه کوهی از اطلاعات را منتقل نمود.

۶. از بین رفتن محدودیت های زمانی و مکانی و همچنین محدودیت های آموزشی های عملی: گرانی تجهیزات و مخاطره آمیز بودن کارگاه ها و آزمایشگاه ها کمبود فضا و ارزش زمان در زندگی جدید، شرایطی ایجاد کرده که ما چاره ای نداریم جز اینکه آموزش در محیط های نرم افزاری و شبیه سازی شده و بدون هیچ مخاطره ای و بارها در شرایط مختلف تکرار گردد.

۷. به اشتراک گذاشتن منابع آموزشی در مقابله با مشکلات آموزش جمعی:

منابع آموزشی خوب و گران قیمت همواره نایابند اما با استفاده از ظرفیت فناوری قابل دسترسی برای همگان می باشند و آموزش از راه دور مشکل تراکم دانش آموز را در محیط های پرجمعیت حل خواهد کرد.

۸. نظارت و کنترل مؤثر فراگیران در آموزش و ارائه بازخورد آموزش به دانش آموزان در اسرع وقت و با اطمینان بالا:

فناوری می تواند زمینه ای فراهم کند تا مدیران و معلمان در هر حجمی مخاطبین خود را دقیق کنترل نموده و قبل از هر گونه ضعفی پیش بینی و اقدامات لازم را به انجام رسانند.

۹. ایجاد زمینه های پژوهش محوری به صورت گروهی در دانش آموزان و ایجاد زمینه های پروژه محوری در یادگیری:

کاوش‌گری و جستجوگری و خوب مشاهده کردن و انجام پژوهش به صورت فردی و گروهی در بستر استفاده از فناوری‌های جدید امکان‌پذیر است.

۱۰. تقویت خلاقیت و نوآوری در دانش‌آموز و تقویت ارتباطات آموزشی بین عوامل و عناصر آموزش:

تفکر خلاق و نوآور و توجه به تولید دانش در فراگیران با برانگیختگی آنان از طریق کاوشگری در محیط‌های مجازی میسر خواهد بود که با تجزیه و تحلیل اطلاعات و ترکیب آن تولیدات جدیدی خواهند داشت.

از اینرو، با توجه به اهمیت و نقش بکارگیری فناوری اطلاعات و ارتباطات در آموزش و یادگیری در پژوهش حاضر، به بررسی تاثیر بکارگیری فناوری اطلاعات و ارتباطات بر اثربخشی معلمان پرداخته شده است.